16/03/2023

Ο Αλέξανδρος Κιτροέφ στο ope.gr για τους άρρηκτους δεσμούς των Ελλήνων στις ΗΠΑ και την Αίγυπτο με την Ορθοδοξία

Οικουμενικό Πατριαρχείο / Αρχιεπισκοπή Αμερικής / Ομογένεια / Πατριαρχείο Αλεξανδρείας

Για τον άρρηκτους δεσμούς που έχουν οι Αιγυπτιώτες και οι Έλληνες στις Ηνωμένες Πολιτείες με την Ορθόδοξη Εκκλησία μιλά ο Αλέξανδρος Κιτροέφ – ομότιμος Καθηγητής Ιστορίας στο Haverford College – στο ope.gr και στη δημοσιογράφο Κάτια Τσιμπλάκη.

Ο κ. **Κιτροέφ,** ο οποίος έλκει την καταγωγή του από την **Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου** και ειδικεύεται στη μελέτη της εθνικής ταυτότητας στη **σύγχρονη Ελλάδα** και τη διασπορά, εξηγεί ποιο είναι το χαρακτηριστικό των **Ελλήνων της Αιγύπτου** που κεντρίζει το παγκόσμιο ενδιαφέρον.

Μεταξύ άλλων, μιλά για τον καθοριστικό ρόλο που διαδραματίζει το **Πατριαρχείο Αλεξανδρείας και Πάσης Αφρικής** στη διατήρηση της Ελληνικής ταυτότητας και των δύο πυλώνων της, της **Ορθόδοξης πίστης** και της **Ελληνικής γλώσσας**

μέσα από τις δραστηριότητες των εκκλησιών, σχολείων και οργανώσεων για νέους που ίδρυσε σε όλη την **Αίγυπτο**.

Αλλά και για τους Έλληνες των **ΗΠΑ** επισημαίνει ότι η θρησκεία παίζει, εξίσου σημαντικό ρόλο στην καθημερινή ζωή τους: *«...Ενώ εκλείπουν σταδιακά πολλά στοιχεία της Ελληνικότητας ανάμεσα στους ομογενείς τρίτης και τέταρτης γενιάς, η Ορθόδοξη πίστη διατηρείται πιο εύκολα»,* λέει μεταξύ άλλων ο κ. **Κιτροέφ**.

Ο Αλέξανδρος Κιτροέφ, παρουσίασε το βιβλίο του οι "Έλληνες και η Διαμόρφωση της Σύγχρονης Αιγύπτου" στο Σύνδεσμο
την Τετάρτη 15 Μαρτίου 2023. Την εκδήλωση διοργάνωσαν ο Σύλλογος Αμπετείου Σχολής και η Ένωση Αποφοίτων Αβ

Μιλά επίσης για τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν το **Πατριαρχείο Αλεξανδρείας** και η **Αρχιεπισκοπή Αμερικής** αλλά και τα κοινά στοιχεία των Ελλήνων σε Αίγυπτο και ΗΠΑ. Αποκαλύπτει δε ότι μετά το βιβλίο του για την ιστορία της **Αρχιεπισκοπής Αμερικής** στα σχέδιά του είναι και η δημοσίευση σχετικής μελέτης για το **Πατριαρχείο Αλεξανδρείας.**

Η συνέντευξη του Αλέξανδρου Κιτροέφ στο ope.gr και στη δημοσιογράφο Κάτια Τσιμπλάκη

-Κύριε Κιτροέφ, προκαλεί εντύπωση το γεγονός ότι η πρώτη και η δεύτερη έκδοση του βιβλίου ‘’The Greeks and the Making of Modern Egypt’’ ήταν στα Αγγλικά και στα Αραβικά αντίστοιχα και εκδόθηκε από το Αμερικάνικο Πανεπιστήμιο στο Κάιρο. Πώς διαμόρφωσαν οι Έλληνες τη σύγχρονη Αίγυπτο; Ποιο είναι το χαρακτηριστικό των Ελλήνων της Αιγύπτου και η πορεία τους στη Χώρα του Νείλου που έλκει το παγκόσμιο ενδιαφέρον;
«Οι Έλληνες ήταν η μεγαλύτερη παροικία στην Αίγυπτο από τις αρχές του 19ου αιώνα μέχρι τη δεκαετία του 1960. Σε όλη αυτή τη μακρά διάρκεια οι Ελληνες παρακολουθούσαν τις πολιτικές και οικονομικές αλλαγές σε αυτή τη χώρα και προσαρμοζόντουσαν ανάλογα. Επεδίωκαν να ισορροπούν ανάμεσα στα συμφέροντα τους και τη διατήρηση της ταυτότητας τους αλλά παράλληλα να συνεισφέρουν στην ανάπτυξη της Αιγύπτου. Το έκαναν αυτό με επενδύσεις που δημιουργούσαν όχι μόνο υλικό πλούτο και θέσεις εργασία αλλά και τη διάδοση τεχνολογίας και τεχνογνωσίας που μακροπρόθεσμα ωφέλησαν τους Αιγυπτίους. Το ό,τι συνέχισαν να το κάνουν τη περίοδο που περιορίζονταν τα σημαντικά προνόμια που έχουν οι ξένοι δείχνει πως οι Ελληνες, αντίθετα από τους άλλους Ευρωπαίους είχαν μια στενή σχέση με την Αίγυπτο και τους Αιγύπτιους. Αυτή ακριβώς η σχέση που ήταν πιο ισότιμη και όχι αποικιακού χαρακτήρα παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τους μελετητές της Αιγύπτου στον Δυτικό κόσμο».

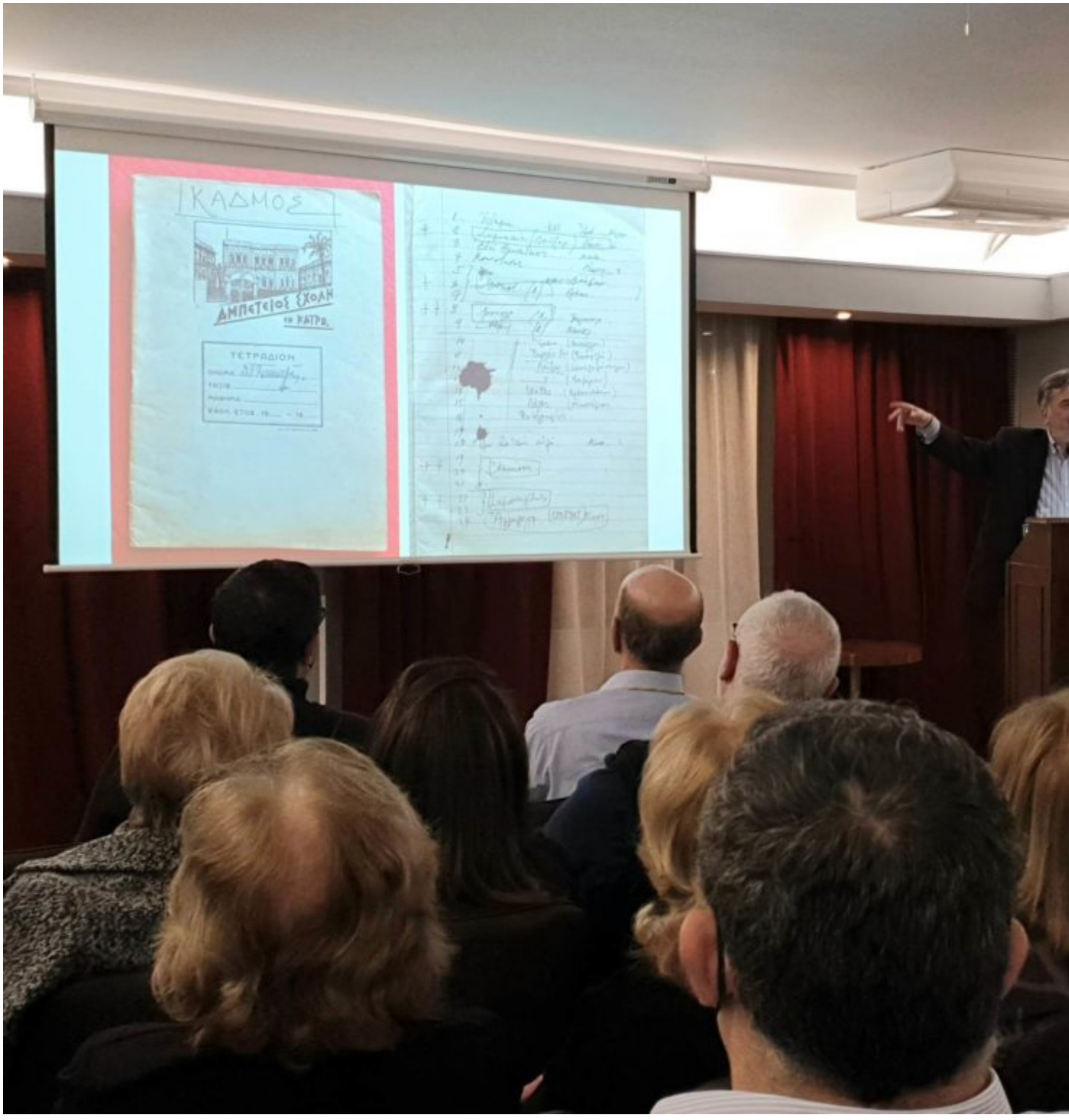

Φωτό: ope.gr

-Ποια η σχέση του Αιγυπτιώτη Ελληνισμού με την Εκκλησία;

«Μόνο και μόνο η ύπαρξη του της εκκλησίας της Αλεξάνδρειας που ιδρύθηκε από τον Απόστολο Μάρκο που έφθασε εκεί το 42 μ. χ. επιβεβαίωνε τους ιστορικούς δεσμούς των Ελλήνων με την Αίγυπτο που συνέβαλαν στην ειδική σχέση που είχαν με αυτή τη χώρα. Αλλά πέρα από αυτό, το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας συνέβαλε καθοριστικά στη διατήρηση της Ελληνικής ταυτότητας, και των δύο πυλώνων της, της Ορθόδοξης πίστης και της Ελληνικής γλώσσας μέσα από τις δραστηριότητες των εκκλησιών, σχολείων και οργανώσεων για νέους που ίδρυσε

σε όλη την Αίγυπτο. Αυτός ο ρόλος θα έλεγα πως έγινε ακόμη πιο σημαντικός όταν άρχισε να φθίνει η παροικία τη δεκαετία του 1950 και αδυνάτιζε σταδιακά η δυνατότητα των κοινοτήτων να υποστηρίξουν τα δικά τους σχολεία και πολιτιστικούς συλλόγους».

–Ασχοληθήκατε επίσης και με την Αρχιεπισκοπή Αμερικής της οποίας την ιστορία καταγράψατε σε βιβλίο. Ποιά η σημερινή εικόνα και ποιά η προοπτική για το μέλλον των Ελλήνων Ορθοδόξων στις ΗΠΑ;
«Οι ΗΠΑ είναι μια χώρα όπου οι Έλληνες σημείωσαν και συνεχίζουν να σημειώνουν σημαντική πρόοδο και ευημερία αλλά το κόστος είναι αναπόφευκτα η αφομοίωση των νεότερων γενεών στην Αμερικάνικη κοινωνία. Ένα σημαντικό εξισορροπητικό στοιχείο είναι ο σημαντικός ρόλος που παίζει η θρησκεία στη καθημερινή ζωή των Αμερικανών. Με βάση αυτό θα μπορούσαμε να πούμε πως ενώ εκλείπουν σταδιακά πολλά στοιχεία της Ελληνικότητας ανάμεσα στους ομογενείς τρίτης και τέταρτης γενιάς, η Ορθόδοξη πίστη διατηρείται πιο εύκολα. Η Αρχιεπισκοπή Αμερικής, κατά τη γνώμη μου έχει πετύχει να προσαρμόζεται στη μεταμόρφωση του Ορθόδοξου ποιμνίου στις ΗΠΑ αλλά διατηρώντας αλώβητο τον πυρήνα της θρησκείας μας. Εάν μπορέσει να συνεχίσει, αυτό θα εγγυηθεί το μέλλον της Ορθοδοξίας στην Αμερική».

Η αίθουσα εκδηλώσεων του ΣΑΕ ήταν κατάμεστη. Φωτό: ope.gr

–Έχουν κοινά στοιχεία οι Έλληνες της Αιγύπτου με τους Έλληνες στις ΗΠΑ και ποιά είναι η μεγαλύτερη πρόκληση για Εκκλησία και Ομογένεια στις δύο αυτές περιοχές;

*«Οι **Έλληνες της Αιγύπτου** και οι Έλληνες στις **ΗΠΑ** είναι οι πιο σημαντικές Ελληνικές διασπορικές κοινότητες τον 19ο και τον 20ο αιώνα. Και οι δύο πιο επιδραστικές στα εθνικά μας θέματα. Η διαφορά ανάμεσα τους είναι πως λόγω των συνθηκών στη χώρα εγκατάστασής τους και της γεωγραφικής απόστασης από την Ελλάδα, οι Έλληνες στην Αίγυπτο μπορούν πιο εύκολα να διατηρήσουν την*

*ταυτότητα τους. Η δημογραφική συρρίκνωση στην **Αίγυπτο** και το «αδυνάτισμα» της Ελληνικότητας στις ΗΠΑ είναι ζητήματα που πρέπει η Εκκλησία και οι ομογενειακοί παράγοντες να αντιμετωπίσουν αφενός με πνεύμα συνεργασίας αλλά και ευρηματικότητα και φαντασία. Όπως και η ελευθερία, έτσι και η διατήρηση των διασπορικών μας κοινοτήτων θέλει τόλμη».*

-Ποια είναι τα επόμενα σχέδιά σας;

*«Δουλεύω από καιρό τώρα ένα βιβλίο για τους Έλληνες στο χώρο της εστίασης στις ΗΠΑ, διότι είναι η οικονομική δραστηριότητα που είναι συνυφασμένη και νοητικά αλλά και αντικειμενικά με τους **Ελληνοαμερικανούς.** Φτάνει να σημειώσω πως διακεκριμένοι ομογενείς που έγιναν γερουσιαστές, επιστήμονες και μεγαλοεπιχειρηματίες μεγάλωσαν μέσα στα εστιατόρια των γονιών τους. Πιο μακροπρόθεσμα σκέπτομαι την ανάγκη μίας μελέτης για την ιστορία του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας, ανάλογης της μελέτης που δημοσίευσα στις **ΗΠΑ** για την **Αρχιεπισκοπή Αμερικής**. Αλλά να προσθέσω και κάτι άλλο. Σε αυτό το προχωρημένο στάδιο της ακαδημαϊκής μου καριέρας αισθάνομαι την ανάγκη να βοηθήσω όπως μπορώ τους νεότερους και ανερχόμενους μελετητές και μελετήτριες της ιστορίας του ευρύτερου Ελληνισμού».*

Φωτό: ope.gr

Who is Who

Ο Αλέξανδρος Κιτροέφ γεννήθηκε στην Αθήνα και σε ηλικία 14 ετών μετακόμισε στην **Αγγλία** όπου τελείωσε το σχολείο. Σπούδασε Πολιτικές Επιστήμες στο

Πανεπιστήμιο Warwick, έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στο Πανεπιστήμιο Keele και διδακτορικό στη σύγχρονη ιστορία στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης. Μετά τη στρατιωτική του θητεία, το 1986, άρχισε να διδάσκει στο Βυζαντινό & Νεοελληνικό Κέντρο του Queens College της Νέας Υόρκης και το 1990 δίδαξε στο **Ωνάσειο Κέντρο Ελληνικών Σπουδών** του Πανεπιστημίου της **Νέας Υόρκης**. Είναι Ομότιμος Καθηγητής Ιστορίας στο Κολλέγιο Haverford της Φιλαδέλφειας, όπου δίδασκε στη βαθμίδα του Καθηγητή από το 1996.

Ο Κιτροέφ ειδικεύεται στη μελέτη της εθνικής ταυτότητας στη σύγχρονη Ελλάδα και τη διασπορά από την πολιτική μέχρι τον αθλητισμό. Έχει δημοσιεύσει αρκετά βιβλία: The Greeks in Egypt, 1919-1937: Ethnicity & Class (London, 1989), **Griegos en América** (Madrid, 1992), Wrestling with the Ancients: Modern Greek Identity and the Olympics (New York, 2004), Ελλάς, Ευρώπη Παναθηναϊκός! 100 Χρόνια Ελληνική Ιστορία (New York, 2010), The Greeks and the Making of Modern Egypt (2019), Greek Orthodoxy in America: A Modern History (New York, 2020).

Συνεχίζει την πολυετή συνεργασία του με την σκηνοθέτιδα Μαρία Ηλιού ως ιστορικός σύμβουλος για τη δημιουργία πέντε ντοκιμαντέρ, με πιο πρόσφατο την «Αθήνα από την Ανατολή στη Δύση 1821-1896», το οποίο παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στο **Μουσείο Μπενάκη** στις αρχές του 2020. Είναι το πρώτο από μία σειρά πέντε ντοκιμαντέρ για την ιστορία της σύγχρονης Αθήνας.

Αυτή την περίοδο ασχολείται με τη συγγραφή ενός βιβλίου για την επέτειο των 100 ετών από τη δημιουργία της Αμερικανικής Ένωσης ΑΧΕΠΑ (1922-2022) και ενός βιβλίου για την ιστορία των ελληνικών εστιατορίων στις ΗΠΑ.

Κεντρική φωτογραφία: Κάτια Τσιμπλάκη/ ekkrairo.org. Από την πρώτη έκδοση του βιβλίου στα Αγγλικά "The Greeks and the Making of Modern Egypt" στο Αμερικάνικο Πανεπιστήμιο Καΐρου.

Διαβάστε επίσης:

Βιβλίο για τη συμβολή των Ελλήνων στην οικοδόμηση της Σύγχρονης Αιγύπτου